

ความรักในบทกวีของกาเบรียลา มิสตรัล

Love in the poems of Gabriela Mistral

รัฐพร อมตวนิช¹

บทคัดย่อ

กาเบรียลา มิสตรัล เป็นกวีสตรีเจ้าของรางวัลโนเบล สาขาวรรณกรรม ประจำปี ค.ศ. 1945 นับเป็นชาวอเมริกาใต้คนแรกที่ได้รับรางวัลอันทรงเกียรตินี้ บทความนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์ความรักในบทกวีของ กาเบรียลา มิสตรัล โดยศึกษาวิเคราะห์ในแง่มุมมองต่อความรักของกวีเอกท่านนี้ และกลวิธีการประพันธ์ จากการศึกษาพบว่า กาเบรียลา มิสตรัล ใช้คำที่เป็นสิ่งที่พบเห็นได้ในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวเพื่อสร้างกระบวนจินตภาพ โดยใช้ภาพพจน์ชนิดต่าง ๆ ร่วมกับการเน้นเพื่อสร้างความรู้สึกระหว่างอารมณ์ ทำให้สามารถสื่ออารมณ์อันทรงพลังออกมาจากบทกวีได้ บทกวีของ กาเบรียลา มิสตรัล มักจะแสดงภาพความรักที่มาพร้อมกับความทุกข์เสมอ แสดงมุมมองความรักแบบยึดติดถือมั่น ซึ่งทำให้เจ็บปวดและเป็นทุกข์ มีเพียงความรักในพระเจ้าเท่านั้นที่สร้างความเข้มแข็งและเอาชนะทุกข์ทั้งปวงได้

คำสำคัญ: กาเบรียลา มิสตรัล; ความรัก; บทกวี; ยึดติดถือมั่น; กระบวนจินตภาพ; ภาพพจน์

---

¹อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

E-mail: ratha38@yahoo.com

Abstract

Gabriela Mistral received the Nobel Prize for Literature in 1945. She has the honour of being the first female Latin American poet to win this prestigious award. This article aims to present a study and analysis of love in the poems of Gabriela Mistral related to the following issues: her stance on love and literary techniques. This study indicates that the poet uses words associated with nature and familiar environment to create rich imagery along with different types of figures of speech and emphasis to figure out her own feelings. In doing so, she achieves to convey powerful emotions in an aesthetically pleasing way. On the one hand, Gabriela Mistral's poetry portrays love that comes along with suffering and shows her strong attachment to love with leads ultimately to pain and suffering. On the other hand, the divine love, also present in her poetry, is one that gives her strength to overcome any kind of suffering.

Keywords: Gabriela Mistral; love; poetry; attachment; imagery; figure of speech

ความนำ

“กาเบรียลา มิสตรัล” เป็นนามปากกาของ ลูซิลา เด มาเรีย เดล เปร์เปตวอ โซโกโร โกคอย อัลกายากา (Lucila de María del Perpetuo Socorro Godoy Alcayaga) กวีสตรีชาวชิลี ผู้ได้ชื่อว่าเป็นกวีชาวชิลีคนแรกที่ได้รับรางวัลโนเบล สาขาวรรณกรรม มีผลงานประพันธ์ทั้งในรูปแบบร้อยแก้วและร้อยกรอง เป็นที่ยอมรับว่าเธอประพันธ์บทร้อยกรองได้อย่างสละสลวยและลึกซึ้งกินใจ ดังจะเห็นได้จาก

คำนิยามเมื่อครั้งที่ได้รับรางวัลโนเบล สาขาวรรณกรรม ปี ค.ศ. 1945 “จากบทกวีซึ่งเปี่ยมด้วยอารมณ์อันทรงพลัง ซึ่งทำให้ชื่อของเธอกลายเป็นสัญลักษณ์แห่งแรงบันดาลใจในอุดมคติของทั้งโลกละตินอเมริกา” (Nobel Prize Organization, 1945)

นามปากกา “กาเบรียลา มิสตรัล” เกิดจากการนำชื่อและนามสกุลของกวีสองท่านที่เธอนิยมชมชอบมารวมกัน ได้แก่ กาเบรียลเล ดาญนุซซิโอ (Gabriele D'Annunzio²)

และ เฟรเดริก มิสทราล (Frédéric Mistral³) ในระยะแรก ลูซिला โกดอย ยังคงใช้ทั้งชื่อจริง นามปากกาอื่น ๆ⁴ และนามปากกา กาเบรียลา มิสตรัล ต่อมาในปี ค.ศ. 1914 เมื่อชนะ การประกวดวรรณกรรมระดับประเทศของ ประเทศชิลี Juegos Florales จากผลงาน “บท โศลกแห่งความตาย” (Sonetos de la muerte) นับแต่นั้นเป็นต้นมาเธอก็ใช้นามปากกา นี้ เป็นหลักแทนชื่อจริงและนามปากกาอื่น ๆ ซึ่ง รางวัลดังกล่าวถือเป็นรางวัลสำคัญในแวดวง วรรณกรรมชิลี และการได้รับรางวัลวรรณกรรม ระดับชาติในครั้งนั้นทำให้เธอเป็นที่รู้จักใน อเมริกาได้และในแวดวงวรรณกรรมละติน อเมริกา ต่อมาในปี ค.ศ. 1945 เมื่อได้รับ รางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรม ชื่อ กาเบรียลา มิสตรัล จึงเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางใน แวดวงวรรณกรรมระดับนานาชาติ และใน ปี ค.ศ. 1951 ได้รับรางวัลวรรณกรรมแห่งชาติ ชิลี (Chilean national prize for literature) ซึ่ง นับเป็นรางวัลสำคัญระดับชาติอีกรางวัลหนึ่ง รางวัลอันทรงเกียรติทั้งสามที่เธอได้รับนั้น เป็นเครื่องยืนยันให้เห็นความทุ่มเทและ ความสามารถด้านการประพันธ์ของ กาเบรียลา มิสตรัล ได้เป็นอย่างดี

ด้านอาชีพ กาเบรียลา มิสตรัล เป็นทั้ง นักประพันธ์ ครู นักการศึกษา นักการทูต และนักต่อสู้เพื่อสิทธิสตรี เธอได้เดินทางไป หลายประเทศทั่วโลกเพื่อทำงานในฐานะ นักการศึกษาและนักการทูต และได้อุทิศตน อย่างเต็มกำลังให้กับงานด้านการศึกษาโดย ได้รับเชิญทั้งจากรัฐบาลต่างประเทศและจาก หน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกประเทศ มีผลงาน ด้านการปฏิรูปการศึกษาที่โดดเด่น เช่น ในปี ค.ศ. 1923 ได้รับเชิญจากรัฐบาลประเทศ เม็กซิโกเพื่อร่วมปฏิรูปและวางรากฐาน การศึกษาประเทศเม็กซิโก เป็นต้น

ตลอดช่วงชีวิต กาเบรียลา มิสตรัล (1889-1957) ต้องพบกับความสูญเสียพลัดพราก หลายครั้งหลายครา เริ่มจากในวัยเด็กเมื่ออายุ เพียง 3 ขวบ บิดาได้ทิ้งครอบครัวไปทำให้เธอ มีชีวิตวัยเด็กที่ยากลำบาก ช่วงวัยรุ่นเธอมี ความรักตามประสาหนุ่มสาวแต่สุดท้ายก็ต้อง เลิกรากันไป และต่อมาอดีตคู่รักของเธอกระทำ อัศวินบาตกรรม สร้างความเศร้าสะเทือนใจ แก่เธออย่างที่สุด และด้วยเหตุนี้เธอจึงได้ ประพันธ์บทกวี “บทโศลกแห่งความตาย” เพื่อเป็นการระลึกถึงชายคนรักผู้จากไป ปี ค.ศ. 1929 กาเบรียลา มิสตรัล สูญเสียมารดา

ต่อมาในปี ค.ศ. 1942 เพื่อนสนิทและภรรยา
กระทำอัตวินิบาตกรรมเนื่องจากเกรงว่าจะถูก
ส่งตัวให้นาซี และในปีถัดมาลูกชายบุญธรรม
ซึ่งมีศักดิ์เป็นหลานแท้ ๆ ของเธอใช้สารหนู
เพื่อจบชีวิตตนเองลง ความสูญเสียทั้งหลาย
ดังกล่าวนี้ล้วนส่งผลกระทบต่อเธออย่าง
รุนแรงและสะท้อนให้เห็นได้ในงานประพันธ์
ของเธอ

ลักษณะเด่นในงานประพันธ์ของ
กาเบรียลา มิสตรัล คือการใช้ถ้อยคำที่เรียบง่าย
ทว่าก่อให้เกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์
ได้อย่างน่าอัศจรรย์ Jaime Blume S. ได้แสดง
ความเห็นเกี่ยวกับบทกวีของ กาเบรียลา
มิสตรัล ว่า “โฉมหน้าที่สะท้อนความเป็น
มนุษย์และแสนเรียบง่ายที่เธอแสดงให้เห็น
ประจักษ์แก่สายตาผู้อ่านนั้น มิใช่ผลจาก
ความไม่จริงจังหรือความตื่นเงิน หากแต่เกิดจาก
การครุ่นคิดอย่างลุ่มลึกและความโดดเด่นด้าน
ภาษาและหัวข้อที่เขียนซึ่งทำให้งานประพันธ์
ของเธอแตกต่างจากงานเรียบง่ายธรรมดา
ทั่วไป” (Blume, 2001, p. 101)

การศึกษาวิเคราะห์เรื่องความรักใน
บทกวีของ กาเบรียลา มิสตรัล ในครั้งนี้
มุ่งศึกษาเฉพาะผลงานแปลบทกวีที่มีเนื้อหา

เกี่ยวกับความรักจากหนังสือบทกวีคัดสรร
ของกาเบรียลา มิสตรัล (Selección de Obras
de Gabriela Mistral) (กาเบรียลา มิสตรัล:
2552) แปลโดย รัฐพร อมตวนิช ซึ่งสถาน
เอกอัครราชทูตชิลีเป็นผู้คัดเลือกบทกวีจาก
ผลงานทั้งหมดของกาเบรียลา มิสตรัล โดย
เน้นสัดส่วนไปที่บทกวีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ
ความรัก ด้วยเหตุผลว่าความรักเป็นหัวข้อที่
เป็นสากล ทุกชาติทุกภาษาสามารถเข้าใจได้
โดยง่าย นอกจากนั้นบทกวีเกี่ยวกับความรัก
ของกาเบรียลา มิสตรัล ยังมีเนื้อหาที่ซึ่งกินใจ
ซึ่งเป็นการดีที่ผู้อ่านชาวไทยจะได้รู้จักกวีเอก
ท่านนี้ผ่านบทกวีที่ไม่เพียงแต่เข้าใจง่าย
หากแต่ยังไพเราะและลึกซึ้งกินใจอีกด้วย โดย
หนังสือเล่มนี้เป็นผลผลิตจากโครงการแปล
และเผยแพร่ผลงานของกวีเอกชาวชิลีแก่
ผู้อ่านชาวไทย และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่
วัฒนธรรมชิลีให้แก่ผู้อ่านชาวไทยเพื่อให้
ทั้งสองประเทศมีความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น

ผู้เขียนเล็งเห็นว่ายังมีผู้ศึกษาวิเคราะห์
เชิงลึกในประเด็นเกี่ยวกับความรักในบทกวี
ของ กาเบรียลา มิสตรัล อยู่เป็นจำนวนน้อย
ในขณะที่มีการศึกษาผลงานของกาเบรียลา
มิสตรัล ในแง่มุมอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น

การศึกษา ลีทริสตรี่ และผลงานโดยรวม เป็นต้น ดังนั้นในบทความนี้ผู้เขียนจึงมุ่งศึกษาวิเคราะห์มุมมองความรักของ กาเบรียลา มิสตรัล ในประเด็นหลักคือ มุมมองความรักตามแบบฉบับของ กาเบรียลา มิสตรัล เป็นเช่นไร โดยศึกษาจากรักที่ปรากฏในบทกวี และศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นรองคือ กาเบรียลา มิสตรัล ใช้กลวิธีใดเพื่อสื่อให้ผู้อ่านสัมผัสได้ถึงความรักในบทกวีของเธอ

ความรักที่พบในบทกวีของ กาเบรียลา มิสตรัล

Jaime Blume S. (2001, p. 103) ได้จำแนกประเภทความรักที่พบในบทกวีของ กาเบรียลา มิสตรัล ไว้เป็น 2 ประเภทได้แก่

1. ความรักของมนุษย์ (El amor humano)
2. ความรักของพระเจ้า (El amor divino)

สำหรับความรักประเภทแรก ตามทัศนะของ Blume กาเบรียลา มิสตรัล สื่อความหมายหลักเกี่ยวกับความรักในลักษณะนี้ว่าแสดงให้เห็นความแค้นเคือง ความปวดร้าว ความสิ้นไร้ การทรยศ ความเคลือบแคลง ความอับอาย ความไม่ซื่อสัตย์ ความทุกข์ทรมาน การรอคอย ความโหยหา ความบ้ำคั่ง การวิงวอน ความปิด ความขมขื่น ความทรงจำ และความรู้สึกอื่น ๆ

ในลักษณะดังกล่าว

ส่วนความรักของพระเจ้าไม่เพียงแต่เป็นตัวแทนแห่งศรัทธาเท่านั้น เหนืออื่นใดพระเจ้าคือตัวแทนแห่งความรัก ซึ่งเป็นใจความสำคัญที่ปรากฏในบทกวีของ กาเบรียลา มิสตรัล ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อใดก็ตามที่เธอถูกความรักของมนุษย์ทำร้าย เมื่อนั้นเธอก็จะหันไปพึ่งพระเจ้าเพื่อรักษาความเจ็บปวดนั้น

ผู้เขียนเห็นพ้องกับการจำแนกประเภทความรักที่พบในบทกวีของ กาเบรียลา มิสตรัล เป็นสองประเภทหลักดังกล่าวมาข้างต้น และเห็นว่ายังสามารถจำแนกประเภทความรักให้ละเอียดขึ้นตามลักษณะความสัมพันธ์ของตัวละครที่ปรากฏในบทกวี ดังนี้

1. ความรักของมนุษย์
  - 1.1 ความรักของมนุษย์ต่อมนุษย์
    - ความรักที่แม่มีต่อลูก
    - ความรักที่ลูกมีต่อแม่
    - ความรักแบบคู่รัก
    - ความรักที่ครูมีต่อศิษย์
  - 1.2 ความรักถิ่นฐานบ้านเกิด
2. ความรักของพระเจ้า

กลวิธีการประพันธ์

ในการศึกษาว่า กาเบรียลา มิสตรัล ใช้กลวิธีใดเพื่อถ่ายทอดความรักในบทกวี ผู้เขียนใช้วิธีการยกบทกวีที่เกี่ยวข้องตามการจำแนกข้างต้นเพื่อเป็นตัวแทนของความรักแต่ละประเภท และนำมาศึกษาวิเคราะห์ในแง่การใช้พรรณนาโวหารและการสร้างกระบวนจินตภาพ โดยเน้นประเด็นการเลือกสรรคำการสร้างภาพพจน์ การเน้น และอารมณ์ของบทกวี

ความรักที่แม่มีต่อลูก

แนบชิดสนิทแม่

แม่ถักทอเส้นใยอ่อนนุ่ม

ภายในตัวแม่

เส้นใยอ่อนนุ่มชี้หนาว

นอนเสียดชิดเจ้า แนบชิดสนิทแม่

นกกระทาหนึ่งหลังซบต้น โคลเวอร์ (5)

ฟังเสียงใบไผวกระทบ

อย่าตื่นกลัวลมหายใจของแม่

นอนเสียดชิดเจ้า แนบชิดสนิทแม่

เจ้าต้นหญ้าน้อยสั้นระริก

อัศจรรย์ที่ได้มีชีวิตอยู่ (10)

จงอย่าผละจากอ้อมอกแม่

นอนเสียดชิดเจ้า แนบชิดสนิทแม่

แม่ผู้สูญเสียทุกอย่างไป

บัดนี้แม่สิ้นกลัวแม้นยามหลับไหล

เจ้าอย่าตื่นหลุดจากอ้อมอกแม่ (15)

นอนเสียดชิดเจ้า แนบชิดสนิทแม่

(กาเบรียลา มิสตรัล, 2552, หน้า 19-20)

ในบทกวีนี้ พบคำที่ใช้เป็นสื่อแทนความรักที่แม่มีต่อลูก ได้แก่ “เส้นใยอ่อนนุ่ม” “นกกระทา” “ต้นหญ้าน้อย” “ต้นโคลเวอร์” และ “เสียงใบไผวกระทบ” สังเกตได้ว่าใช้คำที่สื่อความหมายและภาพของความนุ่มนวล บอบบางและมีขนาดเล็ก สร้างภาพพจน์ชนิดสัญลักษณ์ “เส้นใยอ่อนนุ่ม” “นกกระทา” และ “ต้นหญ้าน้อย” เป็นสัญลักษณ์แทนลูก และ “ต้นโคลเวอร์” เป็นสัญลักษณ์แทนแม่ ส่วน “เสียงใบไผวกระทบ” คือเสียงลมหายใจของแม่ และพบว่ามี การเพิ่มความหมายในระดับคำให้ เข้มข้นขึ้นเพื่อเน้นหรือสร้างภาพและอารมณ์ ที่ละเอียดขึ้น เช่น แทนที่จะใช้ คำว่า “ต้นหญ้า” (hierba) ซึ่งธรรมดาที่สื่อภาพความบอบบาง อยู่แล้ว เมื่อเติมปัจจัย (suffix) -cita ต่อเข้าไป ทำยคำกลายเป็น “เจ้าต้นหญ้าน้อย” (hierbecita) ก็ยิ่งทำให้ต้นหญ้าธรรมดานั้นดูบอบบาง และน่าเอ็นดูยิ่งขึ้น หรือการใช้คำที่สร้างสัมผัส

หลายด้านพร้อมกัน เช่นในประโยคที่ว่า “แม่ถักทอเส้นใยอ่อนนุ่มภายในตัวแม่” ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพ “แม่” กำลังค่อย ๆ บรรจงสร้าง “ลูกน้อย” ในครรภ์ ด้วย “สองมือ” ของแม่เองอย่างตั้งใจ ใส่ใจ ด้วยกิริยาอันนุ่มนวลอ่อนโยน เป็นสัมผัสทางตาและสัมผัสทางใจที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน อีกตัวอย่างหนึ่งเช่น “นกกระทาหนึ่งหลับซบต้นโคลเวอร์” ภาพนกตัวเล็กที่หลับซบต้นไม้สื่อความหมายของลูกตัวน้อยที่หลับซบอกแม่ ซึ่งในที่นี้แสดงให้เห็นแม่ร่างเล็กแบบบาง แต่กระนั้นก็ยังสามารถเป็นที่พึ่งพิงแก่ลูกน้อยของตนได้ ลักษณะคำที่ใช้และความหมายที่แฝงมากับคำนั้นสร้างจินตภาพที่กว้างไกลและส่งอารมณ์รักอันลึกซึ้งที่แม่มีต่อลูกออกมาจากบทกวี

พบการเน้นด้วยวิธีการกล่าวซ้ำคือการกล่าวซ้ำประโยคเดียวกันในวรรคสุดท้ายของทุกบท “นอนเสียดใจเจ้าแนบชิดสนิทแม่” เน้นความรักความห่วงหวงของผู้เป็นมารดา ดำเนินเรื่องด้วยการแสดงภาพลูกในอิริยาบถต่าง ๆ ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน เริ่มจากเมื่อลูกอยู่ในครรภ์ ลูกยามหลับซบอกมารดา ลูกยามคั่นอยู่ในอ้อมอกมารดา และลูกยามหลับซบอกมารดาในยามค่ำคืน มีผู้เป็นมารดาคอย

ดูแลไม่ห่าง อ้อมกอดลูกไว้แนบออกตลอดเวลา สามบทแรกสื่ออารมณ์ห่วงใยเอื้ออาทร ส่วนบทสุดท้ายซึ่งเป็นบทสรุปของเรื่องแสดงให้เห็นภาพแม่กอดลูกแน่นแนบไว้กับอกด้วยความหวาดหวั่น มีอาจุสูญเสียดูซึ่งเป็นเรื่องสุดท้ายที่เหลืออยู่ในชีวิตของแม่ไปสร้างจากจบอันเศร้าสะเทือนใจให้กับบทกวีนี้

แม้ว่า กาเบรียลา มิสตรัล จะไม่เคยมีบุตรของตนเอง แต่กลับสื่ออารมณ์ของมารดาออกมาได้อย่างชัดเจน Giuseppe D'Angelo ได้กล่าวไว้ว่า “กาเบรียลา มิสตรัล สื่อให้เห็นสัญชาตญาณความเป็นแม่อันไร้ขีดจำกัดให้เห็นชัดเจนยิ่งกว่าสิ่งใด ๆ ในบทกวีของเธอ” (D'Angelo, 1967, p. 221) และเมื่อต้องสูญเสียบุตรบุญธรรมไป กาเบรียลา มิสตรัล ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์นี้ว่า “คืนหนึ่งพวกเขาพาร่างไร้วิญญาณของลูกมาส่งให้ฉัน [...] ด้วยเหตุดังนี้ เหมือนว่าพวกเขาได้พรากรสิ่งสุดท้ายที่ฉันเหลืออยู่ในชีวิตไป” (Calderón, 1984, p. 26) ดังนั้นในบทกวีหลายบทของ กาเบรียลา มิสตรัล จึงสื่อความรักที่แม่มีต่อลูกในลักษณะของความกลัวที่จะสูญเสียลูกซึ่งเป็นสิ่งเดียวที่เหลืออยู่ในชีวิตไป

ความรักที่ลูกมีต่อแม่

หวาน

โই แม่จ๋า

แม่ผู้อ่อนโยน

ขอให้ลูกได้บอกแม่

ด้วยคำหวานสุดซึ้ง

ร่างกายลูกเป็นของแม่ (5)

กายซึ่งแม่ได้กอบรวมเป็นช่อ

ปล่อยให้ยักย้าย

อยู่บนตักแม่

แม่ช่วยเหลือเป็นใบไม้

ส่วนลูกจะเป็นน้ำค้าง (10)

และโปรตุ้มลูกไว้

ในอ้อมกอดนำหลงไหลของแม่

โই แม่จ๋า

ผู้เป็นโลกทั้งใบของลูก

ขอให้ลูกได้บอกแม่ (15)

ด้วยคำรักที่ยิ่งใหญ่

(กาเบรียลา มิสตรัล, 2552, หน้า 31-32)

คำที่เลือกใช้ในบทกวีเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ “ใบไม้” เป็นตัวแทนของแม่ และ “น้ำค้าง” เป็นตัวแทนของลูก “ใบไม้” แสดงภาพความสดชื่น การรองรับ และการเป็นที่ยึดเกาะของ “น้ำค้าง” ซึ่งสื่อถึง

ความสะอาด บริสุทธิ์ และความต้องการที่ยึดเหนี่ยว โดยใช้คำเหล่านี้สร้างภาพพจน์ชนิดอุปลักษณ์ “แม่ช่วยเหลือเป็นใบไม้ ส่วนลูกจะเป็นน้ำค้าง” สะท้อนบทบาทของแม่และลูกตามความปรารถนาของลูกที่ต้องการมีแม่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ นอกจากนี้ยังพบภาพพจน์ชนิดคอดิพจน์ “โইแม่จ๋า ผู้เป็นโลกทั้งใบของลูก” ในที่นี้โลกทั้งใบของลูกเป็นความเปรียบที่เกินจริงเพื่อสื่อความหมายว่าแม่คือทุกสิ่งทุกอย่างของลูก

พบการเน้นด้วยการกล่าวซ้ำคือ กล่าวซ้ำคำว่า “โই แม่จ๋า” และกล่าวซ้ำเนื้อหาในลักษณะเดียวกันคือ “ขอให้ลูกได้บอกแม่ ด้วยคำหวานสุดซึ้ง” และ “ขอให้ลูกได้บอกแม่ ด้วยคำรักที่ยิ่งใหญ่” เน้นความรักที่ลูกมีต่อแม่ ภาพที่เห็นในบทกวีนี้แสดงอารมณ์โหยหาความรักของแม่และความปรารถนาที่จะให้แม่รับรู้ถึงความรักที่ลูกมีต่อแม่

กาเบรียลา มิสตรัล ผูกพันกับแม่และพี่สาวต่างบิดาผู้ที่เปรียบเป็นแม่อีกคนหนึ่งของเธอเป็นอย่างยิ่ง ในบทกวีของเธอกล่าวถึงแม่ในลักษณะที่สื่อถึงแม่ผู้เป็นที่รักให้ลูกได้ฟังฟัง และเป็นที่ยึดเหนี่ยวสำคัญของลูกเสมอ

ความรักแบบคู่รัก

สุดที่จะเอ่ยคำรัก

หากว่าฉันเกลียดชังเธอ คงเอ่ยบอกเธอไป
อย่างหนักแน่นและแจ่มชัด
แต่ทว่าฉันรักเธอ
และฉันมีอาจอาศัยถ้อยคำใด ๆ ในโลก
เพื่อสื่อแสดงรักนี้ได้ ช่างมีคมนยิ่งนัก (5)

เธอคงอยากได้ยื่นเสียดรักครวญคร่ำ
ทว่ากระแสนเพลิงรักจากห้วงลึก
ร้อนเร่าเผาตนจนมอดไหม้
ก่อนถึงทรวงอก ก่อนถึงลำคอ

ฉันเปรียบเสมือนสระน้ำปริ่มเปี่ยม (10)
แต่ในสายตาเธอฉันเป็นเพียงน้ำพุไม่ไหวติง
ล้วนเป็นเพราะความเสียดบังอันทรมาณของฉัน
ซึ่งโหดร้ายเสียยิ่งกว่าการก้าวเข้าสู่ความตาย
(กาเบรียลา มีสตรัล, 2552, หน้า 47-48)

สังเกตได้ว่าคำที่ปรากฏในความรักแบบคู่รักนี้สื่ออารมณ์รุนแรงและมีความเข้มข้นกว่าและแสดงอารมณ์ที่แตกต่างจากความรักสองรูปแบบแรกอย่างชัดเจน “เพลิงรัก” “สระน้ำปริ่มเปี่ยม” และ “น้ำพุไม่ไหวติง” เป็นตัวแทนความรักระหว่างคู่รักคู่หนึ่ง สร้างภาพพจน์ชนิดอุปลักษณ์ “เพลิงรัก” แสดงอารมณ์รักรุนแรงและเร่าร้อนกระทั่งเผา

ทำลายตนเองด้วยว่าไม่อาจสรรหาคำใด ๆ ที่สื่อความหมายได้เทียบเคียงรักที่มี ดังนั้นจึงมีอาจแสดงออกมาให้คนรักรับรู้ได้ และยังพบการใช้การเปรียบเทียบคือ จินตภาพ “สระน้ำปริ่มเปี่ยม” และ “น้ำพุไม่ไหวติง” แสดงภาพตรงกันข้ามให้เนื้อเรื่องมีความชัดเจนและบีบคั้นอารมณ์ยิ่งขึ้น เนื่องจากสะท้อนความหมายขัดแย้งว่ารักที่ฉันมีต่อเธอนั้นมากมายเต็มปริ่มอยู่ในระดับสูงสุดที่คนผู้หนึ่งจะพึงรักได้ แต่ทว่าในสายตาของเธอรักที่ฉันมีต่อเธอนั้นคือความแห้งแล้ง ว่างเปล่า ไร้ความรู้สึก และไร้ค่าด้วยว่ามีอาจทำหน้าที่ของตน นำเสนองภาพตรงข้ามระหว่าง “สิ่งที่ฉันเป็น” และ “สิ่งที่เธอเห็น” นอกจากนั้นยังพบการใช้ภาพพจน์ชนิดอุปพจน์ คือ “ทว่ากระแสนเพลิงรักจากเบื้องลึก ร้อนเร่าเผาตนจนมอดไหม้ ก่อนถึงทรวงอก ก่อนถึงลำคอ” เป็นการกล่าวเกินจริงเพื่อสื่อถึงความรักอันรุนแรงเหลือประมาณ และ “ซึ่งโหดร้ายเสียยิ่งกว่าการก้าวเข้าสู่ความตาย” เป็นการกล่าวเกินจริงเพื่อพรรณนาความทุกข์ทรมาณแสนสาหัสที่มี

บทกวีบทนี้ใช้การเน้นด้วยการจัดลำดับเหตุการณ์ให้ทวีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ ในบทแรกจนถึงบทสุดท้ายแสดงความทุกข์

อันเกิดจากการไม่อาจสื่อรักที่มีให้คนรักสัมผัสได้
“และฉันมีอาจอาศัยถ้อยคำใด ๆ ในโลกเพื่อสื่อ
แสดงรักนี้ได้ ช่วงมีดมนยิ่งนัก” “เธอคงอยาก
ได้ยินเสียงรักครวญคร่ำ” “ล้วนเป็นเพราะ
ความเจ็บงันอันทรมาณของฉัน ซึ่งโหดร้าย
เสียยิ่งกว่าการก้าวเข้าสู่ความตาย” ซึ่งแสดง
ฉากสะท้อนอารมณ์ในทุกบทและแสดงความทุกข์
ทรมาณอย่างที่สุดในฉากสุดท้าย

ความรักที่ครุมีต่อศิษย์

เท่านั้นน้อย

เท่านั้นน้อยน้อยของเด็กชาย

ซัดเซียวด้วยความเหน็ดหนาว

ผู้คนมองเห็นพวกเจ้าแต่กลับไม่ช่วยห่อหุ้มให้

ไอ้พระเจ้า

เท่านั้นน้อยที่บาดเจ็บ (5)

จากคมกรวดทุกก้อน

หิมะกัด

และเปื้อนดินโคลน

ชายตาบอดมีอาจรับรู้เลยว่า

ทุกหนแห่งที่เท่านั้นน้อยข้ามผ่าน (10)

พวกเจ้าได้ฝาก

ดอกไม้ส่งประกายเอาไว้

ทุกหนแห่งที่พวกเจ้า

ข้ามฝ่าเท้าาบเลือดลงไป

ก่อนกำเนิดดอกช่อนกลิ่น (15)

ที่ยิ่งหอมไกล

เท่าเจ้าเอย

ด้วยว่าเจ้าเดินบนหนทางตรง

จงก้าวกล้าเฉกเช่นที่เจ้า

เป็นผู้สมบูรณ์พร้อม (20)

เท่านั้นน้อยน้อยของเด็กชาย

คือคู่อัฉิมณีแห่งความทุกข์ทรมาณ

ผู้คนช่างเลยม่าน

ไม่เห็นเจ้าอยู่ในสายตา

(กาเบรียลา มิสตรัล, 2552, หน้า 88-89)

บทกวีนี้เลือกใช้ “เท่านั้นน้อยน้อย” เป็น
ผู้ดำเนินเรื่อง ในที่นี้เป็นสัญลักษณ์แทนเด็ก ๆ
ทั้งหลาย คำว่า “เท่า” (pieces) มีนัยยะสำคัญ
และสื่อความหมายถึง “ความแข็งแกร่ง”
เนื่องจากเป็นอวัยวะที่รองรับทุกส่วนของ
ร่างกาย และยังเป็นอวัยวะสำคัญที่จะนำเราไป
ยังหนทางที่ดีหรือร้าย การใช้ปัจจัย (suffix)
-citos ต่อท้ายคำทำให้กลายเป็น “เท่านั้นน้อยน้อย”
(piececitos) นอกจากจะสื่อภาพเท่าเล็ก ๆ ของ
เด็กน้อยแล้ว คำว่า “น้อยน้อย” ในที่นี้ยัง
แสดงถึงความไร้กำลัง ไม่สามารถปกป้อง
ตนเองได้ เป็นการลดทอน “ความแข็งแกร่ง”
ที่ “เท่า” ควรจะมี “คมกรวด” “หิมะกัด” และ
“ดินโคลน” เป็นสัญลักษณ์แทนทุกข์ยากสารพัน
ที่เด็ก ๆ ต้องประสบพบเจอ “ชายตาบอด”

ในบทกวีนี้ มิได้สื่อความหมายว่าเป็นชายตาบอดจริง ๆ แต่แฝงความหมายถึง “คนใจบอด” ที่ไม่เคยรับรู้และไม่เคยเห็นคุณค่าของเด็ก ๆ ทั้ง ๆ ที่ “ทุกหนแห่งที่เท่าน้อยน้อย ย่ำผ่าน พวกเจ้าได้ฝากดอกไม้ส่งประกายเอาไว้” ซึ่งเป็นความเปรียบแบบอุปลักษณ์ สื่อถึงความมั่งคั่งและความหวัง การ “ส่งประกาย” นี้ยังหมายถึงความดีงามและความสว่างไสว ดอกไม้ส่งประกายยังสื่อความหมายโดยตรงถึงพระเยซู ในพระคัมภีร์ไบเบิล แสงสว่างเป็นสิ่งสร้างสรรค์อันวิเศษ มีคุณสมบัติพิเศษ และสื่อให้เห็นความมั่งคั่งและพลานุภาพของพระเจ้า (Fredes, 2005)

พบการเน้นคำด้วยการกล่าวซ้ำคำว่า “เท่าน้อยน้อย” แสดงภาพเท่าเล็กเล็กที่ซิดเซียว เปลือยเปล่าไร้การหุ้มห่อและบาดเจ็บเข้าไปตามหนทาง และเน้นการ “ถูกละเอียด” ดังจะเห็นได้จาก “ผู้คนมองเห็นเจ้าแต่กลับไม่ห่อหุ้มให้” “ชายตาบอดมีอาจารย์” “ผู้คนช่างเลยผ่าน ไม่เห็นเจ้าอยู่ในสายตา” ตอกย้ำให้เห็นว่าเด็ก ๆ ถูกทอดทิ้งไม่มีผู้ใดสนใจใยดี สร้างจินตภาพอันชวนสลดหดหู่ใจ กล่าวได้ว่าบทกวีบทนี้อาศัยคำเพียงเล็กน้อยแต่กลับสะท้อนภาพรวมปัญหาสังคม

เกี่ยวกับเด็กให้เห็นได้อย่างชัดเจน กาเบรียลา มิสตรัล ในฐานะครูและนักการศึกษาตระหนักดีถึงปัญหานี้และรู้สึกเศร้าใจที่เด็ก ๆ ถูกปล่อยให้พลละเลย จึงพยายามเรียกร้องให้ผู้คนหันมาสนใจแก้ไขและช่วยเหลือเด็ก ๆ ให้ได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่เหมาะสม ให้ได้รับสิทธิ์ที่พึงได้และเกียรติที่พึงมี

ความรักถิ่นฐานบ้านเกิด

แผ่นดินแห่งความว่างเปล่า

แผ่นดินแห่งความว่างเปล่า

แผ่นดินแปลกประหลาด

บางเขายิ่งกว่าทิวสวรรค์

และยิ่งกว่ารอยละเอียดอ่อน

สี่ซอกสาหร่ายดำมืด (5)

สิ้นกเหยี่ยวทิมเทา

กับอายุที่ไม่มีวันสิ้นสุด

แต่ไร้ซึ่งเวลาที่เป็นสุข

ทับทิมไม่ออกผล

มะลิไม่ผลิดอก (10)

ไม่มีห้องฟ้า

ไม่มีห้องทะเลคราม

นามของมัน นามหรือ

ฉันทมิเคยได้ยิน

และฉันจะตาย (15)

บนแผ่นดินไร้นามแห่งนี้

ไม่มีสะพาน ไม่มีเรือ
ที่นำฉันมาสู่ที่แห่งนี้
ไม่เคยมีใครบอกฉันว่าที่นี่
เป็นเกาะหรือเป็นแผ่นดิน (20)
ฉันไม่ได้สนใจจะค้นหา
และก็มีได้ค้นพบ
คล้ายเทพนิยาย
ที่ฉันจำขึ้นใจ
ความฝันที่เกิดขึ้น (25)
และปล่อยมันทิ้งไป
เป็นแดนดินถิ่นเกิด
เป็นที่ซึ่งฉันใช้ชีวิตอยู่และเป็นที่ตาย

ดินแดนนี้เกิดจากสรรพสิ่ง
ที่มีใช้แผ่นดิน (30)
เกิดจากหลากหลายและหลายถิ่นฐาน
ที่ฉันเคยมีและสูญเสียไป
เกิดจากสรรพสิ่งที่ฉันเห็นมันกำลังดับสูญ
เกิดจากสิ่งที่เคยเป็นของฉัน
และจากฉันไป (35)

ฉันสูญเสียเธอจากเขา
ที่ได้อาศัยหลับนอน
ฉันสูญเสียเปล่งพืชผลแห่งทองคำ
ที่ได้ดำรงชีพอย่างรื่นรมย์
ฉันสูญเสียเกาะต่าง ๆ (40)
แห่งดินฮ้อและต้นคราม
และฉันเห็นกลุ่มเงาของสิ่งเหล่านั้น

กระซิบติดกับตัวฉัน
รวมกันและรักกัน
ก่อกำเนิดเป็นแผ่นดิน (45)

ปอยหมอกที่ไร้ด้านหลัง
ลมหายใจที่หลับไหล
ฉันเห็นสิ่งเหล่านั้นคิดตามฉันมา
และในวันเวลาที่ล่วงไปอย่างไร้ทิศทาง
สิ่งเหล่านั้นก็กลับกลายเป็นแผ่นดิน (50)
และฉันจะตาย
บนแผ่นดินไร้นามแห่งนี้
(กาเบรียลา มิสตรัล, 2552, หน้า 120-123)

บทกวีนี้ใช้คำที่สื่อความหมายไปในทิศทางเดียวกันเพื่อแสดงภาพ “ความว่างเปล่า” ให้เห็น โดยใช้คำหรือประโยคที่มีนัยยะสัมพันธ์กับ “ความไม่มี” เป็นภาพพจน์ชนิดสัญลักษณ์เป็นตัวแทนของ “ความว่างเปล่า” นั่นเอง “บางเบายิ่งกว่าทิวศวรรค์” แสดงความหมายในเชิงบวกเนื่องจากสื่อถึงศาสนาและความศักดิ์สิทธิ์ อย่างไรก็ตาม ทิวศวรรค์ไม่ใช่ผู้ที่ใครจะเห็นตัวตนได้ เป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่นเดียวกับคำว่า “รอยละเอียดย่อน” ที่ไม่มีใครเห็น คำว่า “สีชากสาหร่ายดำมืด” “สีนิกเหยี่ยวทิมเทา” แสดงให้เห็นสีที่ “ไม่มีคำจำกัดความอย่างชัดเจน” (Santandreu, 1957, p. 144)

สอดคล้องกับ “ความไม่มี” ที่พบได้ในบทต่อ ๆ มา “ทับทิมไม่ออกผล” “มะลิไม่ผลิดอก” และใช้ภาพพจน์ชนิดคำถามเชิงวาทศิลป์ “นามหรือ ฉันมิเคยไต่อิน” เนื่องจาก “แผ่นดินแห่งความว่างเปล่า” มิใช่แผ่นดินจริง ๆ ที่ปรากฏอยู่ ดังนั้นจึงไม่เคยมีใครกล่าวถึงนามของแผ่นดินนี้ “ไม่มีสะพาน” “ไม่มีเรือ” “ไม่เคยมีใครบอกฉันว่าที่นี่เป็นเกาะหรือแผ่นดิน” คำว่า “สะพาน” และ “เรือ” ในที่นี้บ่งบอกว่าไม่มีหนทาง หรือยานพาหนะใด ๆ ที่สามารถพาผู้คน ไปสู่แผ่นดินดังกล่าว นอกจากนั้นยังพบภาพพจน์ชนิดอุปมา “คล้ายเทพนิยายที่ฉันจำขึ้นใจ” และใช้คำ “เทือกเขา” “แปลงพืชผลแห่งทองคำ” “ต้นอ้อ” “ต้นคราม” เป็นสัญลักษณ์สื่อถึงถิ่นฐานบ้านเกิดที่เคยได้อยู่อาศัยอย่างมีความสุขและต้องจากมา

การเน้นในบทกวีนี้คือ การกล่าวซ้ำถึง “ความไม่มี” และ “ความว่างเปล่า” ในทุก ๆ บท เพื่อสะท้อนความเศร้า ความรักอาลัย และความโหยหาอารมณ์ต่อถิ่นฐานบ้านเกิดที่ต้องจากไกล แสดงภาพความผูกพันต่อสิ่งที่เคยมีสิ่งที่เคยครอบครองและต้องสูญเสียไปเป็น “แผ่นดิน” ที่อยู่ในชีวิตวิญญาณและความทรงจำ และเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่หลอมรวมกันเป็น

“ฉัน” トラバจนวันตาย

แม้ว่า กาเบรียลา มิสตรัล จะมีได้กลับไปใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านเกิดของตน หรือแม้แต่ต้องใช้เวลาหลายช่วงของชีวิตอยู่นอกประเทศชิลี แต่ก็มักจะแสดงให้เห็นความรัก ความหวังใยและความอาลัยถึงถิ่นฐานบ้านเกิดของตนอยู่เสมอ ซึ่งเป็นความผูกพันที่เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก ดังที่ปรากฏในบทกวีนี้ แม้ว่าจะไม่มีแผ่นดินเกิดหรือประเทศที่เคยได้อยู่อาศัยในวัยเด็กแล้วก็ตาม กาเบรียลา มิสตรัล ก็ไม่อาจจะเลิกรักแผ่นดินเกิดของตน (Munnich, 2002)

ความรักของพระเจ้า

ความเชื่อ

ฉันเชื่อในหัวใจฉัน เจ้าชอกกลิ่นหอม
ที่พระผู้เป็นเจ้าทรงสวดครวกับพุ่มไม้ไหวกระเพื่อม
กระจายกลิ่นหอมแห่งรักให้ล้วนทั่ว
และอำนวยการแก่สรรพชีวิต

ฉันเชื่อในหัวใจฉัน ใจที่มีเคยเรียกร้องสิ่งใด (5)

ด้วยว่าใจนี้อาจมีแก้วศ์ฝันอันไพศาล
และโอบกอดสิ่งที่สรรค์สร้างในห้วงฝันนั้น
นี่แหละ ผู้ครอบครองผู้ยิ่งใหญ่

ฉันเชื่อในหัวใจฉัน ว่าเมื่อจับขาน
หัวใจที่บาดเจ็บจะดำรงสู่ความลึกล้ำของพระเจ้า (10)
เพื่อกลับขึ้นจากสระน้ำแห่งชีวิต
ดั่งกำเนิดใหม่

ฉันเชื่อในหัวใจฉัน ใจที่โบกสะบัด
ด้วยแรงบันดาลจากพระเจ้าผู้เคลื่อนไหวทะเล
และพระองค์ยังทรงประทานเสียงประสานในใจฉัน (15)
ดูขยามที่น้ำขึ้นสูงสุด

ฉันเชื่อในหัวใจฉัน ใจที่ฉันค้น
เพื่อซ่อมผืนภาพแห่งชีวิต
ด้วยสีแดงเข้มและสีอ่อน
เพื่อรังสรรค์เป็นอารมณ์ส่องประกายระยิบ (20)

ฉันเชื่อในหัวใจฉัน ใจที่เติบโตเพิ่มพูนขึ้น
ทุกขณะที่หว่านลงบนร่องดินอันยาวไกลไร้ที่สิ้นสุด
ฉันเชื่อในหัวใจฉัน ใจซึ่งเทไหลรินอยู่เป็นนิจ
แต่มีเคียวว่างเปล่า

ฉันเชื่อในหัวใจฉัน ใจที่หนอนมืองอกัดกิน (25)
ใจที่จะทำให้ความตายขาดวิน
ฉันเชื่อในหัวใจฉัน ใจที่พึงแนบ
แอบอกพระเจ้าผู้ทรงมหิทธานุภาพ
(กาเบรียลา มิสตรัล, 2552, หน้า 69-70)

คำที่ปรากฏในบทกวีที่แสดงความรัก
ในพระเจ้าเป็นคำเกี่ยวกับธรรมชาติ แสดงภาพ
และสัมผัสธรรมชาติที่งดงาม แต่ในขณะที่เดียวกัน
ก็มีความเข้มข้น เต็มไปด้วยความหมายและ
สร้างอารมณ์ทรงพลังอันน่าอัศจรรย์ “เจ้าช่อ
กลิ่นหอม” เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงหัวใจ
ที่สามารถเพื่อแผ่ความรักแก่ผู้อื่น และ “กลิ่น

หอมแห่งรัก” คือรักที่สามารถแผ่ไปไกล
มากมายเพียงพอสู่ต่อทุกสรรพชีวิต และ
พบภาพพจน์ชนิดอุปมา คือ “ราวกับพุ่มไม้
ไหวระเือน” และ “ดูขยามที่น้ำขึ้นสูงสุด”
และยังปรากฏภาพพจน์สำคัญซึ่งแสดง
ความรักในพระเจ้า คือภาพพจน์ชนิดอุปมา
“ใจที่ฉันค้น เพื่อซ่อมผืนภาพแห่งชีวิต”
“ใจที่เพิ่มพูนขึ้นทุกขณะที่หว่านลงบนร่องดิน
ยาวไกลไร้ที่สิ้นสุด” “ใจที่หนอนมืองอกัดกิน
ใจที่จะทำให้ความตายขาดวิน” ใช้การเปรียบ
เกินจริงเพื่อแสดงอานุภาพของความรักใน
พระเจ้าและคำว่า “ค้น” ในประโยคข้างต้นทำให้
ผู้อ่านสัมผัสได้ถึงศรัทธาแรงกล้า ขอมูทิสทั้งใจ
โดยปราศจากข้อสงสัยใด ๆ ต่อความรักใน
พระเจ้า

การเน้นในบทกวีบทนี้ พบการเน้นใน
ลักษณะการกล่าวซ้ำ คือซ้ำประโยค “ฉันเชื่อ
ในหัวใจฉัน” ในทุกบท และพบการเปรียบเทียบ
การใช้ภาพพจน์ชนิดอุปมา คือ “ใจที่เพิ่มพูน
ขึ้นทุกขณะที่หว่านลงบนร่องดินยาวไกลไร้ที่
สิ้นสุด” “ใจซึ่งเทไหลรินอยู่เป็นนิจแต่มีเคียว
ว่างเปล่า” และยังใช้การลำดับความให้ทวี
ความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ โดยกล่าวถึงพลัง
ของใจที่มีพลังมหาศาลและมีพลังเหนือจริง

และสรุปว่าใจนั้นสามารถทำเรื่องอันน่าอัศจรรย์ใด ๆ ได้ด้วยว่าเป็นใจที่มั่นคงต่อพระเจ้า

สรุปกลวิธีการประพันธ์

จากการศึกษาวิเคราะห์บทกวีที่เป็นตัวแทนความรักรูปแบบต่าง ๆ ข้างต้น สรุปได้ว่า กาเบรียลา มิสตรัล ใช้คำทั่วไปที่สัมพันธ์กับธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมใกล้ชิด ดังที่เคยกล่าวไปแล้วว่าบทกวีของ กาเบรียลา มิสตรัล มีหน้าตาเรียบง่ายธรรมดา ในที่นี้หมายถึงใช้คำธรรมดาซึ่งไม่ใช่ศัพท์ยากหรือศัพท์จำเพาะที่พบเห็นได้แต่ในบทกวีเท่านั้น Cora Santandreu ได้กล่าวถึงลักษณะภาษาของ กาเบรียลา มิสตรัล ว่าใช้คำที่เน้นความหมายเน้นเนื้อหาสะท้อนอารมณ์และประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมลงตัว (Santandreu, 1957, p. 125) ความพิเศษของการเลือกใช้นี้อยู่ที่การนำคุณสมบัติเฉพาะหรือลักษณะเด่นของสิ่งนั้น ๆ มาเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตน ซึ่งการเลือกใช้นี้คำทั่วไปที่ทุกคนคุ้นเคยกันคืออยู่แล้วนี่ก่อให้เกิดประโยชน์และข้อได้เปรียบ กล่าวคือ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายและสิ่งที่กวีต้องการสื่อได้อย่างฉับพลันทันที เมื่อผู้อ่านเห็นคำที่ปรากฏ

คำเพียงคำเดียวที่ได้คัดสรรมาอย่างดีแล้วสามารถเชื่อมโยงไปถึงเนื้อหาและอารมณ์อื่น ๆ อีกมากมายที่แฝงอยู่ในคำ ผู้อ่านเห็นภาพในจิตที่เกิดขึ้นและสัมผัสความรู้สึกที่กวีสื่อแสดง คำที่คัดสรรมาอย่างดีนี้สามารถส่งความหมายพร้อมทั้งอารมณ์ความรู้สึกทั้งหมดทั้งหมดของกวีให้ไปกระทบใจผู้อ่าน จึงนับได้ว่า กาเบรียลา มิสตรัล เลือกสรรคำอย่างพิถีพิถันและนำประโยชน์และข้อได้เปรียบดังกล่าวข้างต้นมาใช้ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งจัดเป็นความสามารถอันโดดเด่นหาตัวจับยากที่พบได้ในตัวสตรีกวีเอกชาวชิลีท่านนี้

การเลือกสรรถ้อยคำมากล่าวอย่างเหมาะสมนี้ นับเป็นองค์ประกอบสำคัญของพรรณนาโวหารซึ่งหมายถึงการกล่าวเรื่องราวอย่างละเอียด เพื่อให้ผู้อ่านนึกเห็นเป็นภาพ [...] หากผู้เขียนต้องการกล่าวถึงสิ่งที่ได้รับรู้จากประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยถ่ายทอดออกมาให้ผู้อ่านนึกเห็นเป็นภาพ และรู้สึกได้เช่นเดียวกับตนนั้น ผู้เขียนต้องรับรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้นจากประสาทสัมผัสอย่างละเอียด และรู้จักเลือกสรรถ้อยคำมากล่าวอย่างเหมาะสมเพื่อทำให้ผู้อ่านเห็นภาพนั้นอย่างชัดเจน [...] (พรทิพย์ วรรัฐกาล, 2553, หน้า 101)

จะเห็นได้ว่า กาเบรียลา มิสตรัล ในฐานะนักประพันธ์สามารถสร้างองค์ประกอบสำคัญที่พรรณนาโวหารที่ดีพึงมีอย่างครบครัน

นอกจากนั้นยังพบว่าในบทกวีของกาเบรียลา มิสตรัล ใช้การเน้นด้วยวิธีการกล่าวซ้ำในหลายระดับ กล่าวคือ พบการกล่าวซ้ำคำ ซ้ำประโยค ซ้ำความหมาย และซ้ำลักษณะที่ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อเน้นย้ำสาระสำคัญที่กวีต้องการสื่อและทำให้อารมณ์ของบทกวีทวีความเข้มข้นขึ้น

ความสามารถในการเลือกสรรคำและความสามารถด้านพรรณนาโวหาร เมื่อประกอบกับการใช้ภาพพจน์อย่างเชี่ยวชาญ ยิ่งทำให้เพิ่มเสน่ห์ของบทกวี พบการใช้ภาพพจน์หลากหลายชนิด ได้แก่ สัญลักษณ์ อุปมา อุปลักษณ์ อติพจน์ การเปรียบเทียบ และคำถามเชิงวาทศิลป์ การเลือกใช้ภาพพจน์ให้เหมาะสมกับความรักที่ปรากฏในบทกวีช่วยเสริมให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพหรือ “ภาพในใจ” ที่ชัดเจนและเกิดอารมณ์คล้อยตามบทกวี

กล่าวได้ว่า กาเบรียลา มิสตรัล ประพันธ์บทกวีเกี่ยวกับความรัก โดยใช้ประสบการณ์ด้านความรักของตนเอง ซึ่งเป็นความรักที่ละเอียดอ่อน มากมายมหาศาล และทรงพลัง

ประกอบกับความสามารถทางวรรณศิลป์ ได้แก่ การเลือกสรรคำด้วยความพิถีพิถัน การใช้พรรณนาโวหารที่ครบครัน การใช้ภาพพจน์หลากหลายชนิดอย่างเหมาะสม ลงตัวสร้างจินตภาพที่ชัดเจน และการเน้นเพื่อทวีเนื้อเรื่องให้เข้มข้นขึ้น เมื่อรู้สึกมากและสามารถสื่อความรู้สึกของตนออกมาได้มาก และตรงกับสิ่งที่ต้องการสื่อ จึงสามารถสร้างบทกวีที่สะท้อนอารมณ์และสร้างอารมณ์ร่วมระหว่างกวีและผู้อ่านได้

มอง “ความรัก” แบบ กาเบรียลา มิสตรัล

กาเบรียลา มิสตรัล ได้ประพันธ์บทกวีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักไว้มากมายหลายบท สื่อความรักหลากหลายรูปแบบและสะท้อนอารมณ์รักที่แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าปรากฏลักษณะร่วมประการหนึ่งที่เห็นเด่นชัดในบทกวี เป็นสาระหลักและเป็นเงื่อนไขสำคัญของ “ความรัก” ตามมุมมองของกวีเอกท่านนี้ นั่นคือบทกวีของ กาเบรียลา มิสตรัล สะท้อนภาพความรักที่ “ยึดติดถ้อยมั่น” พระไพศาล วิสาโล ได้กล่าวไว้ว่า “คำว่ายึดติดถ้อยมั่นมักจะลงเอยที่การยึดว่าเป็นเรา เป็นของเรา จิตของคนเรานั้นหากหลง

เมื่อไร มันจะยึดคิดว่าเป็นเรา เป็นของเราเมื่อนั้น [...]” และ “จะว่าไปแล้วความทุกข์ใจของคนเรานั้น ถึงที่สุดแล้วก็เป็นเพราะความยึดติดถือมั่น ทั้งนั้น” (พระไพศาล วิสาโล, 2558, หน้า 129, 130) ความสุขเกิดขึ้นเมื่อได้ใกล้ชิดคนที่รัก หรือสิ่งที่ชอบ และความทุกข์เกิดขึ้นเมื่อมิได้ใกล้ชิดมิได้ครอบครองหรือเมื่อกลัวจะต้องสูญเสียคนที่รักหรือสิ่งที่ชอบไป ความหวังหาอาศัยก่อให้เกิดทุกข์ ซึ่งเราสามารถพบเงื่อนไขได้ในเนื้อหาของบทกวีที่ผู้เขียนได้นำมาวิเคราะห์ในตอนต้น และยังพบความรักที่ดำเนินภายใต้เงื่อนไขเดียวกันนี้ในบทกวีบทอื่น ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“อ้มเอิบในความนึ่ง

เจียบงัน เจียบงัน

ท่ามกลางหมุ่มวลกุหลาบ

ไม่มีดอกใดงามล้ำเกินเจ้า

กุหลาบดอกนี้เจ้าเคย

อ้มอาบหยาดน้ำค้าง

อกของฉันทันนี้เคย

มีลูกชายของฉันทันแอบอิง”

(น้ำค้าง) (กาเบรียลา มิสตรัล, 2552, หน้า 24)

แสดงให้เห็นภาพแม่ที่เคยสุขสันและงามล้ำเมื่อครั้งมีลูกใกล้ชิดแอบอิง และเนื่องจากสิ่งที่กล่าวมานั้นกลายเป็นภาพอดีตไปแล้วบทกวีนี้จึงสะท้อนภาพปัจจุบันของแม่ที่แห้งแล้ง ทุกข์ทน ไร้ซึ่งความสุข ด้วยว่าไม่มีลูกอยู่ใกล้อีกต่อไปและโหยหาอดีตที่เป็นสุข

“แม่เจ้า บอกมาเถิด

นี่คงเป็นนิรันดรภาพที่มาถึง

วันวารสิ้นสุดลง

ต่อให้ทั้งศตวรรษก็ไร้ความหมาย

ไม่ปรารถนาจะอยู่หรือตายในห้วงอศรรย์เช่นนี้

จะต้องการอะไรมากไปกว่านี้หากว่าเรามีกันและกัน

ไม่มีคำว่าสายเกินไป ไม่ต้องเปลี่ยนแปลง”

(แม่ของฉันทัน) (กาเบรียลา มิสตรัล, 2552, หน้า 44)

แสดงให้เห็นว่า ลูกอยากจะรักษาช่วงเวลานี้ไว้ ยึดติดกับช่วงเวลาแห่งความสุขนี้และปรารถนาให้คงอยู่ตลอดไป ไม่อยากให้แม่และลูกต้องพรากจากกันอีก

“หากเธอมองเห็น ฉันจะกลายกลับงดงาม
จุดต้นหญ้าอ้อมอาบหยาดน้ำค้าง”

[...]

“บนหนทาง ไม่มีหินก้อนใดที่เธอได้พบ
จะอับแสงในยามรุ่งยิ่งกว่าหญิงผู้หนึ่งที่เธอโอบอุ้ม”

[...]

“คิดว่าพຽนนี้เข้ายามเมื่อฉันลงไปยังแม่น้ำ
หญิงผู้หนึ่งที่เธอจุมพิตจะกลับงามล้ำ”

(อายุ) (กาเบรียลา มิสตรัล, 2552, หน้า 59-60)

กวีบทนี้สะท้อนให้เห็นอานุภาพของความรัก ความปิติ อิ่มเอมที่เกิดจากรักในขณะเดียวกันก็สื่อให้เห็นความไร้คุณค่าในตนเอง ความรู้สึกต่ำต้อย อับอาย ไม่ยินดีในสิ่งที่ตนเป็น ต้องอาศัยความรักจากผู้อื่น จึงรู้สึกว่าคุณค่าขึ้นมาได้ แสดงให้เห็นความยึดติดอยู่กับผู้อื่น สอดคล้องกับบทกวีต่อไปนี้ที่สื่อความหมายในลักษณะเดียวกัน

“หากไม่มีเธอ ฉันคงทุเรศอัปลักษณ์”
ราวสิ่งที่ถูกขูดรากลอน โคนออกจากถิ่น
ราวรากไม้ที่ถูกทอดทิ้ง
อยู่บนพื้น”

(ซ่อนนันทน์ ไร่) (กาเบรียลา มิสตรัล, 2552, หน้า 63)

และเช่นเดียวกับบทกวีบทนี้ที่เล่าเรื่องราวว่าเคยอยู่อย่างทุกข์ทรมานมาก่อน และเมื่อได้รับ

ความรักจากคนรักจึงกลับมีความสุขขึ้นมาได้ แต่ก็ต้องอยู่อย่างหวาดหวั่นเพราะกลัวจะสูญเสียคนรักไป

“ด้วยบัดนี้ฉันเป็นราชินี และก่อนนี้ฉันเคยเป็นขอทาน
ฉันอยู่อย่างหวาดหวั่น กลัวว่าเธอจะทิ้งฉันไป
และฉันถามเธอ เซียวซิด ทุกโมงยาม
เธอยังอยู่กับฉัน ใช่ไหม โอ้ เธออย่าจากไกล”
(หลับไม่ลง) (กาเบรียลา มิสตรัล, 2552, หน้า 66)

ในขณะที่เมื่อได้รับความรักจากพระเจ้า หัวใจก็จะเกิดพลัง แข็งแกร่ง และไม่มีสิ่งใดมาทำลายได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ฉันเชื่อในหัวใจฉัน ใจที่หนอนมืองอกัดกิน
ใจที่จะทำให้ความตายขาดวัน
ฉันเชื่อในหัวใจฉัน ใจที่ฟังแนบ
แอบบอกพระเจ้า ผู้ทรงมหิทธานุภาพ”
(ความเชื่อ) (กาเบรียลา มิสตรัล, 2552, หน้า 70)

“จะไม่มีผู้ใดอาศัยความ โศกเศร้า
มาทำลายวรรณคดีเพลงนี้ได้
คิดว่าวงล้อมนี้ร้องเพลงวรรณคดี
ภายใต้พระเจ้า”
(วงล้อมแห่งแสงสว่าง) (กาเบรียลา มิสตรัล, 2552, หน้า 74)

บทสรุปมุมมองความรักตามแบบฉบับของ กาเบรียลา มิสตรัล

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความรักในแบบฉบับของ กาเบรียลา มิสตรัล นั้นเป็นความรักที่แสดงความ “ยึดติดถ้อยมั่น” ไม่อาจปล่อยวางได้ สุขและทุกข์ที่เกิดขึ้นและดำเนินอยู่ส่วนมีที่มาจากความยึดติดถ้อยมั่นนี้ ความงดงาม คุณค่าในตนเอง ความเข้มแข็ง และความปีติสุขจะบังเกิดขึ้นในใจต่อเมื่อได้ครอบครองคนที่รักหรือสิ่งที่รักในทางกลับกัน เมื่อใดก็ตามที่พบว่าไม่อาจครอบครองได้ หรือเมื่อไม่เป็นดังหวัง ความอัปยศอด้อยค่า อ่อนแอ ความเศร้าเสียใจ ความวิตกกังวล ความกลัว ความทุกข์ทรมานก็จะเข้ามาแทนที่ ความต้องการรักษาช่วงเวลาที่เป็นสุขไว้กลับสร้างความกระวนกระวายใจ และทำให้ทุกข์ทรมานเนื่องจากเกรงว่าจะต้องสูญเสียความสุขนั้นไป เป็นนิยามความรักที่ปรากฏชัดเจน สร้างแก่นเรื่องราวความรักในบทกวีของ กาเบรียลา มิสตรัล

มุมมองความรักแบบ “ยึดติดถ้อยมั่น” นี้สามารถอธิบายสิ่งที่ปรากฏในความรักทั้งสองประเภทตามทัศนะของ Blume และความรักทุกประเภทที่ผู้เขียนได้จำแนกไว้ตามลักษณะ

ของความสัมพันธ์ของตัวละครในบทกวีดังกล่าวไว้ข้างต้นดังนี้

1. ความรักของมนุษย์ ความรักประเภทนี้สามารถสร้างความสุขและในขณะเดียวกันก็นำมาซึ่งความทุกข์ทรมานและความทุกข์ที่ได้รับนั้นจะมากกว่าความสุขเสียอีก เนื่องจากการพบและการพลัดพรากเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์ ดังนั้นเมื่อยังยึดติดถ้อยมั่นและไม่อาจปล่อยวางยอมไม่สามารถหนีพ้นความทุกข์ได้ “และสิ่งที่เรายึดติดจนเป็นเหตุให้ทุกข์ใจส่วนใหญ่ก็หนีไม่พ้นเรื่องอดีตกับอนาคต” (พระไพศาล วิสาโล, 2558, หน้า 127) ความรักประเภทนี้แสดงให้เห็นความรักที่ไม่สมบูรณ์แบบและนำมาซึ่งความทุกข์เสมอ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าความรักประเภทนี้เข้าลักษณะความรักทางโลกคือ ความรักที่หวังผลตอบแทน ต้องการที่จะครอบครอง อยากให้เป็นไปตามที่ตนปรารถนาและไม่รู้จักปล่อยวาง เมื่อไม่ได้ดังปรารถนาจึงก่อให้เกิดความทุกข์เสมอ

2. ความรักของพระเจ้า เป็นที่ทราบกันดีว่า กาเบรียลา มิสตรัล เป็นผู้มีศรัทธาแรงกล้าต่อพระเจ้า หนังสือที่เธออ่านในวัยเด็กก็คือพระคัมภีร์ไบเบิล ซึ่งเริ่มแรกย่าและแม่เป็น

ผู้อ่านให้ฟัง หลังจากนั้นเธอก็ได้อ่านเองจนเข้าใจเองแท้ พระคัมภีร์ไบเบิลนี่เองเป็นจุดกำเนิดของบทกวีหลาย ๆ บทของ กาเบรียลา มิสตรัล (Montes, 1997, p. 11) ตัวเธอเองเคยให้สัมภาษณ์ไว้ว่า “พระคัมภีร์ไบเบิลสำหรับฉันแล้วคือสุดยอดหนังสือ ฉันไม่เข้าใจเลยว่าใครจะอยู่ได้หากปราศจากพระคัมภีร์ จิตใจมีแต่จะถดถอย และใครจะแข็งแกร่งได้หากปราศจากพระคัมภีร์ จะมีสหวานได้อย่างไรหากไร้ซึ่งน้ำผึ้งนี้” (Calderón, 1984, p. 18) สอดคล้องกับที่ Adolfo Castañon อ้างถึง Octavio Paz ว่าในกาเบรียลา มิสตรัล มีเสียงสะท้อนของพระคัมภีร์ไบเบิล (Castañon, 2010, p. 50) และความศรัทธามุ่งมั่นต่อศาสนานี้ส่งผลให้ในที่สุดเธอได้ทำให้พระเจ้าและจักรวาลรวมกันเป็นหนึ่งเดียวโดยสมบูรณ์ (Santandreu, 1957, p. 173) ผู้เขียนเห็นว่าแม้ว่าความรักในพระเจ้าจะยังคงอยู่ภายใต้กรอบของความยึดติดที่มั่นคงว่าเนื่องจาก กาเบรียลา มิสตรัล ไม่เคยห่างไกลจากพระองค์เลย เธอจึงไม่เคยต้องเป็นทุกข์เพราะความรักนี้ ในทางตรงกันข้ามกลับได้รับพลังจากพระเจ้าในช่วงเวลาที่ยากลำบาก ความรักของพระเจ้าจัดว่าเป็นความรักทางธรรมถือเป็นรักแท้ คือรักอันเปี่ยมด้วยเมตตาและ

ไม่หวังผลตอบแทน ด้วยเหตุนี้จึงพบว่าเมื่อใดก็ตามที่ปรากฏความรักของพระเจ้าให้เห็นในบทกวี เราจะเห็นภาพความรักของพระเจ้าผู้ทรงสูงใจเป็นความรักมหาศาลที่สามารถเยียวยาหัวใจที่บาดเจ็บ สร้างพลังเป็นความรักอันน่าอัศจรรย์ และเป็นความรักที่มีชัยชนะเหนือความทุกข์ทั้งปวง ซึ่งความรักนี้เองที่ช่วยเยียวยาจิตใจที่บอบช้ำของ กาเบรียลา มิสตรัล

กาเบรียลา มิสตรัล เคยเล่าเกี่ยวกับชีวิตวัยเด็กของตัวเองว่า “ฉันเป็นเด็กเศร้า ๆ ไม่ค่อยสูงส่งกับใคร [...]” และ “วัยเยาว์เป็นตัวกำหนดชีวิตของคนทุกคน วัยเยาว์ของฉันนั้นน่าเศร้า และไม่มีใครจะนำความสุขที่ถูกปล้นไปคืนมาให้ฉันได้” (Calderón, 1984, pp. 13, 16) ซึ่งมุมมองดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าแม้เวลาจะผ่านไปแล้วเนิ่นนานแต่เธอยังคงยึดติดและฝังใจอยู่กับอดีต นอกจากนั้นยังแสดงให้เห็นว่าตัวเธอเองคุ้นเคยกับความรักทั้งสองรูปแบบที่กล่าวมาข้างต้นเป็นอย่างดีด้วยว่าได้รับรู้จักความทุกข์จากความรักของมนุษย์และรู้จักความสุขจากความรักของพระเจ้าตั้งแต่เยาว์วัย และเป็นตัวกำหนดชีวิตเธอตลอดไป ในหลายช่วงของชีวิตที่ต้องพบกับ

ความสูญเสียพลัดพรากสิ่งเดียวที่เป็นที่ ก็คือความรักความศรัทธาในพระเจ้า
ยึดเหนี่ยวและช่วยให้เธอดำรงชีวิตอยู่ต่อไปได้

เชิงอรรถท้ายบท

²Gabriele D'Annunzio เป็นนักประพันธ์ชาวอิตาลี มีชีวิตอยู่ระหว่างปี ค.ศ. 1863 – 1938 เป็นทั้งนักประพันธ์ กวี นักข่าว และทหาร และเป็นนักปฏิวัติชาตินิยมคนสำคัญของอิตาลี มีบทบาทสำคัญในสงครามโลกครั้งที่ 1 มีผลงานนวนิยาย บทละครและงานประพันธ์ทั้งในรูปแบบร้อยแก้วและร้อยกรอง

³Frédéric Mistral เป็นกวีชาวฝรั่งเศส มีชีวิตอยู่ระหว่างปี ค.ศ. 1830 – 1914 เจ้าของรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรม ประจำปี ค.ศ. 1904

⁴นามปากกาอื่น ๆ ของ ลูซิลา โกดอย ได้แก่ "Alguien", "Soledad" และ "Alma".

บรรณานุกรม

- กาเบรียลา มิสตรัล. (2552). *บทกวีคัดสรรของกาเบรียลา มิสตรัล* [Selección de obras de Gabriela Mistral] (รัฐพร อมตวนิช, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: โรงเรียนดอนบอสโก แผนกการพิมพ์.
- พรทิพย์ วรรัฐกาล. (2553). *ศิลปะและกลวิธีการเขียน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระไพศาล วิสาโล. (2558). ปล่อยวางความทุกข์. *วารสารธรรมมาตา*, 8(3), 125-136.
- Blume, J. (2001). Gabriela Mistral: Temas y lenguajes constitutivos de identidad. *Revista Chilena de Investigaciones Estéticas*, (34), 101-117. Retrieved June 2, 2016, from www.memoriachilena.cl/archivos2/pdfs/MC0056823.pdf.

- Calderón, A. (1984). *Antología poética de Gabriela Mistral*. Santiago de Chile: Editorial universitaria.
- Castañón, A. (2010). Semejanzas de Gabriela Mistral en voces de Mistral en *Gabriela Mistral en verso y prosa antología* (pp. 31-52). Madrid: Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española.
- D'Angelo, G. (1967). Presencia de la maternidad en la poesía de Gabriela Mistral. *THESAURUS*, XXII (2), 221-250. Retrieved June 1, 2016, from http://cvc.cervantes.es/lengua/thesaurus/pdf/22/TH_22_002_069_0.pdf
- Fredes, M. (2005). *Piececitos o las huellas de la miseria: la infancia desválida y la denuncia social en el poema de Gabriela Mistral*. Retrieved July 9, 2016, from <http://casalitterae.cl/antes/litterae08/chu.htm>
- Montes, H. (1997). *Gabriela Mistral antología poética*. Madrid: Editorial Castalia, S.A.
- Munnich, S. (2002). Deseo de Patria en Gabriela Mistral. *Revista Signos*, 35(51-52). Retrieved June 1, 2016, from http://www.scielo.cl/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0718-09342002005100008
- Nobel Prize Organization. (1945). *Gabriela Mistral*. Retrieved June 5, 2016, from http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/literature/laureates/1945/
- Santandreu, C. (1957). Aspectos del estilo en la poesía de Gabriela Mistral. *Anales de la Universidad de Chile, Homenaje a Gabriela Mistral*, (106), 125-175. Retrieved June 3, 2016, from www.anales.uchile.cl/index.php/ANUC/article/viewFile/1893/1969